

Звіт

про діяльність Хмельницького обласного відділення

ВГО українська бібліотечна асоціація у 2024 році

Головною метою Хмельницького обласного відділення у звітному періоді була професійна орієнтація бібліотекарів, розвиток єдиного інформаційно бібліотечного простору, що сприяв корпоративній комунікації бібліотек, створенню умов для вільного доступу до інформації, підвищенню авторитету бібліотеки та бібліотечної професії серед користувачів і мешканців регіону.

У 2024 році відділення нараховувало 553 індивідуальні члени (+11 проти минулого року).

Бібліотеки Хмельниччини в умовах війни

В умовах російсько-української війни та оголошеного в Україні воєнного стану Хмельницьке обласне відділення ВГО УБА спільно з бібліотеками забезпечували допомогу Збройним силам України та інформування цивільного населення у вирішенні нагальних питань життєдіяльності. Бібліотеки були центрами, які об'єднували, навчали, підтримували; місцем безпеки та свободи, де кожен хто потребував цього, отримував вільний доступ до інформації, психологічну підтримку, допомогу у вирішенні своїх питань життєдіяльності.

Члени обласного відділення включились у волонтерську діяльність: плели маскувальні сітки, робили окопні свічки, збирали кошти, продуктові набори, засоби гігієни, медикаменти, які відправили на передову.

У Всеукраїнській акції «Бібліотека українського воїна» Хмельниччина передала понад 1000 примірників українських книг воїнам на передову, у шпиталі, військові навчальні заклади, гарнізонні будинки офіцерів та центра по роботі з ветеранами. У акції взяли участь 199 бібліотек та 165 фізичних осіб через бібліотеки.

Коштом обласного відділення асоціації підтримано бібліотекарів та бібліотеки, які постраждали від війни. Надано допомогу бібліотекарям Старокостянтинівської Меджибізької територіальних громад, які отримали тілесні ушкодження. Спільнокоштом членів відділення та перерахунком частини внесків з рахунку відділення підтримано завідувачу науково-методичним відділом Кам'янець-Подільської центральної міської бібліотеки імені Костя Солухи, обмінний фонд Національної бібліотеки імені Ярослава Мудрого в сумі 6 тисяч гривень.

Бібліотекарі проводили бібліотерапевтичні заходи, на яких поруч із книгами пропонували онлайн-вікторини, психологічні бесіди з подолання страху, для занять з дітьми у бомбосховищах використовували пазлові ігри та віртуальні казки. Досвід роботи бібліотек Хмельниччини з ВПО, облаштування у бібліотеках пунктів збору гуманітарної допомоги, створення музеїв війни, інших питань було висвітлено у першому випуску Бюлетеня Української бібліотечної асоціації за 2024 р, де надруковано статтю голови Хмельницького обласного відділення Української бібліотечної асоціації Катерини Чабан «Хмельницьке обласне відділення Української бібліотечної асоціації: гуртуємось заради Перемоги!».

Актуальна інформація про роботу бібліотек області під час війни опублікована у 4 випусках он-лайн бюлетеня «БібліоЖиття Хмельниччини»
http://ounb.km.ua/biblio/metod_vidan.php

Семінари. Навчання.

На семінарах, зустрічах у бібліотеках підкреслювалась важливість участі бібліотекарів у професійній організації, яка сприяє адаптації до сучасних викликів і реагування на них інноваційними способами і методами.

«Бібліотека в сучасному форматі: від ідеї до втілення» – такою була тема триденного обласного семінару керівників, завідуючих центральними бібліотеками територіальних громад. Участь у професійному навчанні взяли представники 32 територіальних громад Хмельниччини. Захід проходив на базі обласної універсальної наукової бібліотеки з виїздом у бібліотеки Деражнянської територіальної громади для ознайомлення з досвідом роботи

пошкоджених та відновлених бібліотек, діяльності бібліотек-музеїв громади. Протягом трьох днів учасники обговорили актуальні питання, що стоять перед бібліотеками в сучасних умовах, опанували методи ігровізації під час роботи з користувачами, взяли участь у тренінгу антистресових технік для емоційного розвантаження під час війни «Разом стаємо сильнішими». Відбувся професійний діалог, під час якого учасники поділилися професійними здобутками та обмінялися думками.

За підтримки Хмельницького обласного відділення ВГО УБА відбувся обласний

семінар «Організація діяльності методичних служб: професійні ідеї, сучасні проекти» для методичних фахівців центральних бібліотек територіальних громад та працівників, які відповідають за методичну діяльність. У роботі семінару взяли участь представники 31 територіальної громади області

Триденна творча лабораторія «Фізична і цифрова безпека дитини: потенціал бібліотеки» для працівників дитячих бібліотек Хмельниччини відбулась за сприяння Хмельницького обласного відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація на базі обласної бібліотеки для дітей імені Т. Г. Шевченка з виїздом у Шепетівську центральну бібліотеку.

Конкурси

За участю обласного відділення асоціації проведено обласний конкурс серед публічних бібліотек «Бібліотеки в умовах викликів війни». Вперше до партнерів конкурсу серед бібліотекарів було долучено обласні осередки Товариства Червоного Хреста України, благодійного фонду «Рокада», обласного центру безпеки життєдіяльності. Бібліотекарі - переможці отримали у призи валізи та аптечки з ліками для надання першої медичної допомоги, інформаційні плакати для просвіти населення, від обласного відділення УБА - прилади для вимірювання тиску.

У Всеукраїнському конкурсі «Бібліотека року» Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека отримала перемогу у номінації «Великі бібліотеки» за реалізацію проекту «Хмельницький: гуртуймося задля Перемоги : перезавантаження постраждалих від війни через оздоровчо-психологічну підтримку та розробку соціально-економічних проєктів». Диплом конкурсу вручені від Президії ВГО Українська бібліотечна асоціація, Міністерства культури і стратегічних комунікацій України, призи від партнерів: планшет та книги.

Проекти. Інноваційна діяльність.

Від проєктної та грантової діяльності чимало бібліотек Хмельниччини відкрили оновлені простори, перебудували свою діяльність. Деражнянська центральна міська бібліотека отримала перемогу у Всеукраїнському конкурсі «Працюємо на перемогу»,

оголошеному ВГО Українська бібліотечна асоціація, з проектом «Обслуговування внутрішньо переміщених осіб і створення смарт-зони «Допомога». У 2024 році бібліотека отримала : ноутбук, смартфон, вайтборд із набором маркерів, веб – камери, термопот, що використовуються для обладнання бібліотечного укриття та обслуговування користувачів бібліотеки.

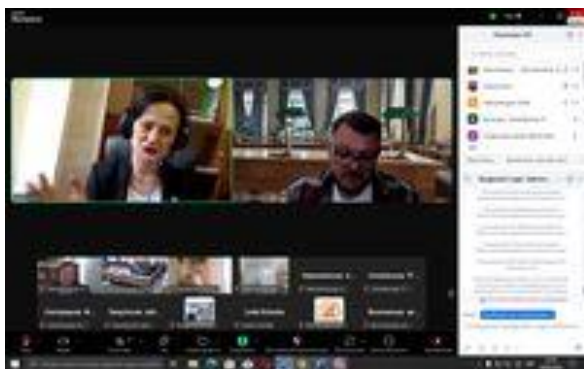
Центральна міська бібліотека ім. Костя Солухи м. Кам'янця-Подільського завдяки реалізації проекту від Ради Європи «Від сторінок книжок – до творів новаторства» отримала креативний діалоговий простір «Мейкерспейс» на суму 758 тисяч гривень. Громада використовує його як простір для відкритого діалогу, творчості та центр незламності в часи блекаутів. Тут відбулась серія воркшопів «Роль Мейкерспейсів для користі громади», учасники мали можливість освоїти навички роботи з 3D-принтерами та спробувати себе у якості розробників. Креативний простір є місцем зустрічей з авторами, засідань молодіжних об'єднань, лекцій науковців, тренінгів з написання проєктів та медійної грамотності .

Проєкт «Центр спільнотворення «Anthill» – реалізовано у Дунаєвецькій міській публічно-шкільній бібліотеці за грантові кошти. Закуплено обладнання (планшети, ламінатор, екран, проєктор, ноутбук, канцелярське приладдя, меблі, вивіску), проведені ремонтні роботи в приміщенні, запрошені професійні ментори для проведення семінарів. З моменту відкриття центру школярі взяли участь у конкурсі зі створення логотипу, в ньому відбулися заходи з гендерної рівності та інтеграції ВПО. Організовані церемонії вшанування пам'яті загиблих героїв за участю їхніх родин, заходи з підтримки ментального здоров'я, заняття з арттерапевтичних технік, стабілізації психоемоційного стану, а також семінари з відповідального батьківства.

Реалізація проєктів висвітлена засобами блогу Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого (Л.Лагута. Відкрите врядування та місцева демократія: роль бібліотек у зміцненні громад <https://oth.nlu.org.ua/?p=10279>)

Форуми

За підтримки Хмельницького обласного відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація проведені обласні форуми,- комплексні форми заходів, що включають громадські та професійні активності, обговорення, виставкові проєкти, презентації видань тощо.

До Всеукраїнського Дня бібліотек відбувся XVI обласний форум бібліотекарів Хмельниччини «Бібліотека – разом можемо більше!», в рамках якого підведено підсумки обласних конкурсів серед бібліотек, проведені громадські обговорення державного стандарту за професією «Бібліотекар», обговорені проблемні питання та подальші напрямки співпраці бібліотекарів публічних, шкільних, вузівських та ПТУ області.

В рамках XVIII обласного форуму «Книжкова весна на Хмельниччині», приуроченого Всесвітньому Дню книги та авторського права, відбулось 31 заходів різного формату: презентації книг, круглі столи, літературні знайомства, читання воєнної поезії, зустрічі з волонтерами, бенефіси, у т.ч. підведено підсумок обласного дослідження та рейтингу «Краща книга Хмельниччини», презентовано каталог Хмельницької ОУНБ «Книга Хмельниччини-2023», біобібліографічний покажчик «Герої України - учасники російсько-

української війни: Хмельницька область». Під час форуму відбувся круглий стіл «Книга Хмельниччини: видання, доступ, читання», який об'єднав представників видавництва бібліотек, просвітян, літераторів не лише з Хмельниччини. Форум став майданчиком для дискусії про роль книги в подоланні мовних та інклюзивних бар'єрів, підтримку місцевого книговидання та доступність творів місцевих письменників у бібліотеках, роль державної програми у виданні, надходженні та промоції книги Хмельниччини,

українську книгу в оригіналах та в перекладах подолян. В рамках форуму піднята тема видань про бібліотеки та бібліотекарів, презентовано щоденник бібліотекаря, довідник про завідувачів дитячими бібліотеками області. Під час події до фондів Хмельницької ОУНБ

подаровано понад 60 примірників нових видань.

Участь у Всеукраїнських та Міжнародних заходах

Члени відділення - активні учасники загальноукраїнських та міжнародних заходів. За сприяння, фінансової підтримки відділення бібліотекарі взяли участь у низці подій, де представляли кращий досвід, обмінюватись контактами.

У XIV Львівському міжнародному бібліотечному форумі «Бібліотека: вічні цінності перед викликом змін» взяли участь бібліотечні фахівці Хмельниччини - члени Президії відділення- завідувача відділом науково-методичної роботи та інновацій у бібліотечній справі Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки Тетяна Грудецька, директор Централізованої бібліотечної

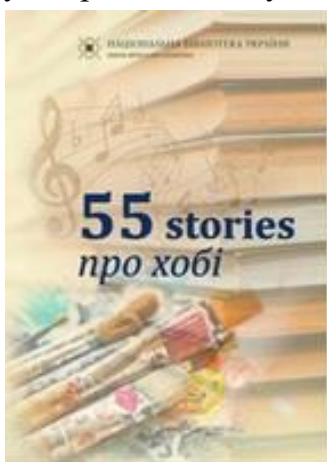
системи Хмельницької міської територіальної громади Тамара Козицька, а також бібліотекар Богдановецької філії № 9 ЦБС Хмельницької міської територіальної громади Світлана Бойко.

У VII Міжнародному форумі молодих бібліотекарів УБА «Бібліотека-курс на відновлення», що проходив в рамках фестивалю «Книжкова країна» за підтримки відділення взяли участь члени відділення Вікторія Задорожна, директор обласної молодіжної бібліотеки та Юлія Кучерук, методист Хмельницької ОУНБ

Два члени відділення – директор Хмельницької молодіжної бібліотеки Вікторія Задорожна та директор Хмельницької міської ЦБС Тамара Козицька взяли участь у Міжнародній конференції "Інститути пам'яті та держава: поєднання історії, розуміння сьогодення та побудова майбутнього", яка проходила у Литві

У XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Пріоритети українських бібліотек у воєнний та повоєнний час», яка проходила на базі Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого з доповіддю «Ресурси Хмельницької ОУНБ в мережі «Інтернет»: здобутки й проблеми» виступила Катерина Чабан, директор Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки,

голова Хмельницького обласного відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація.

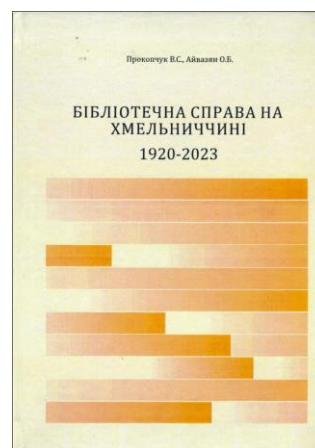
Фахівці публічних бібліотек Хмельниччини, члени обласного відділення асоціації взяли участь у Всеукраїнській акції Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого «Story про хобі». До збірки історії про хобі увійшли історії чотирьох бібліотекарів з Хмельниччини: Марини Жук – провідного бібліотекаря КЗ «Центральна бібліотека» Віньковецької селищної ради; Лесі Кісляк – директора КЗ «Гуменецька публічна бібліотека»; Галини Коржак – бібліотекаря I категорії бібліотеки-філії с. Великий Олександрів КЗ «Центральна бібліотека» Віньковецької

селищної ради та Наталії Сідлецької – провідного бібліотекаря Новоушицької центральної бібліотеки.

Видавнича діяльність відділення

За фінансової підтримки Хмельницького обласного відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація здійснені видання обласних бібліотек-методичних центрів та з питань краєзнавства. Це особливо важливо в умовах відсутності або недостатнього фінансування. За рішенням президії обласного відділення відділено кошти для поліграфічного виготовлення видань з бібліотечної справи. Вийшли друком та розповсюджені серед бібліотек Хмельниччини, надіслано розсилкою до національних бібліотек:

- довідково-інформаційне видання Хмельницької ОУНБ та Хмельницької міської організації НСКУ «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2025 рік»;

- Інформаційно-методичний бюлетень Хмельницької обласної бібліотеки для молоді «Методика. Пошук. Досвід», в якому подано аналіз діяльності бібліотек територіальних громад області по обслуговуванню юнацтва та молоді, сценарії заходів, підсумки конкурсів. Вийшли друком 64 та 65 випуски.

- У дольовій участі видано монографію д.і.н. Віктора Прокопчука та к.і.н. Олени Айвазян «Бібліотечна справа на Хмельниччині 1920 – 2023». Видання презентовано бібліотечній громадськості області, представлено у електронній бібліотеці ОУНБ для широкого загалу.

Хаби цифрової освіти

Бібліотеки області протягом року брали активну участь у національному проєкті «Дія. Цифрова освіта». Хмельницька область стала однією з кращих по проведенню навчань з цифрової грамотності. В області діяли 320 хабів цифрової освіти. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека є офіційним хабом Національного проєкту «Дія.Цифрова освіта», місцем підвищення цифрової грамотності для мешканців області та працівників бібліотек. Тренерами РТЦ підготовлено видання «Бібліотека – Хаб цифрової освіти».

На базі Регіонального тренінгового центру у Хмельницькій ОУНБ проведено навчання 2 груп координаторів Хабів цифрової освіти у межах проєкту Української бібліотечної асоціації «Здобуття цифрових навичок у бібліотеках-Хабах цифрової освіти».

За результатами моніторингу проєкту «Здобуття цифрових навичок у бібліотеках - Хабах цифрової освіти» одним з кращих Хабів цифрової освіти у 2024 р. став Хаб **КЗ «Старосинявська центральна бібліотека Старосинявської селищної ради»**, Хмельницька область, координатор – Алла Паламарчук. Вони отримали планшет для проведення занять з цифрової грамотності та надання цифрових послуг мешканцям своїх громад.

За результатами конкурсу Президії та Виконавчого офісу ВГО Українська бібліотечна асоціація спільно з партнерами з Програми розвитку ООН в Україні раді «Історії успіху бібліотек - Хабів цифрової освіти» в межах проєкту «Здобуття цифрових навичок у бібліотеках - Хабах цифрової освіти» з 20 переможців на Всеукраїнському рівні відзначені 2 Хаби цифрової освіти Хмельниччини.

Старокостянтинівська центральна публічна бібліотека, місто Старокостянтинів, Хмельницька область. Координатор Хаба – Ваколюк Віталій Анатолійович.

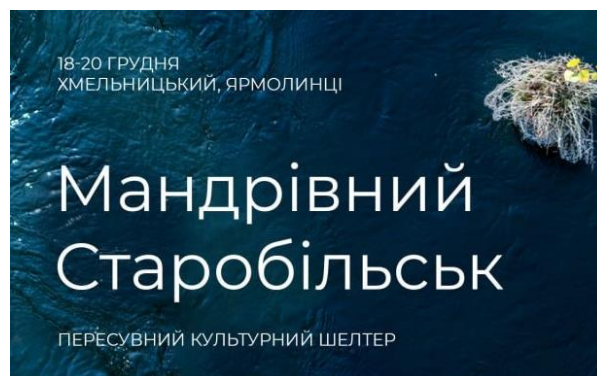
Бібліотека-філія № 8 для дітей Кам'янець-Подільської міської ЦБС, Хмельницька область. Координатор Хаба – Кульчицька Галина Михайлівна.

Співпраця.

Бібліотекарі Хмельниччини розвивають співпрацю з Луганським відділенням Української бібліотечної асоціації. З 18 по 20 грудня 2024 року бібліотеки Хмельниччини приймали пересувний культурний шелт «Мандрівний Старобільськ» Луганської обласної бібліотеки. Події проєкту

відбулись у Центральній бібліотеці Ярмолинецької тергромади та Хмельницькій ОУНБ.

Мета активностей – познайомити хмельничан і громаду Ярмолинуць з проектом, розказати про Луганщину та Старобільськ, який з 2022 року перебуває в російській окупації.

Для жителів Ярмолинецької громади проведено творчу майстерню для дітей і поетично-музичний квартирник, на яких Рома Міронов з гурту Snakehunters (Старобільськ/Черкаси), брати Євген та Вадим Гжегожевські з Ярмолинець і музикант Сергій Летучий зі Старобільська радували своїми піснями жителів громади. У Хмельницькій обласній універсальній науковій бібліотеці проведена антилекція «Українські письменники у пікселі». Учасники, серед яких студенти Ліцею Державної прикордонної служби активно дискутували про відбудову України та її героїв. Ця подія була присвячена пам'яті Вікторії Амеліної, письменниці, яка загинула у Краматорську від ворожої ракети.

Президія обласного відділення

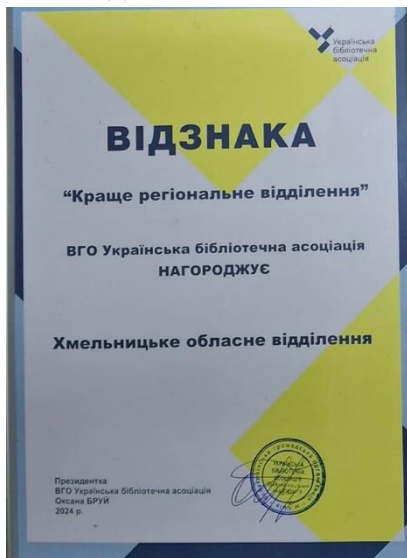
Усі нагальні питання вирішуються колегіально. До складу Президії входять представники публічних, вузівських бібліотек, у т.ч. бібліотек для дітей, молоді, центральних публічних бібліотек тергромад області. Впродовж року відбулось 8

засідань президії, на яких розглянуто 14 питань.

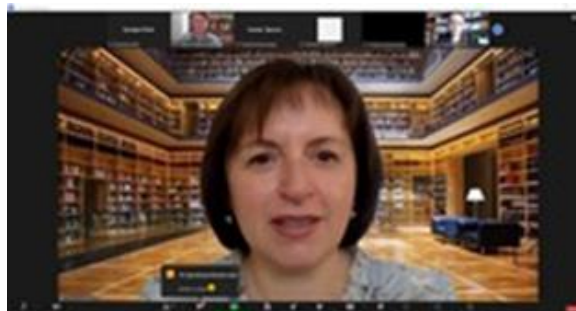
Діяльність відділення демонструє важливість об'єднання зусиль у піднесенні ролі бібліотек у сучасному суспільстві, їхню здатність адаптуватися до сучасних викликів і реагувати на них інноваційними способами.

Відзнаки

Другий рік поспіль Хмельницьке обласне відділення ВГО Українська бібліотечна асоціація отримало Відзнаку Президії ВГО Українська бібліотечна асоціація «Краще регіональне відділення».

Почесною відзнакою ВГО Українська бібліотечна асоціація у 2024 р. «За відданість бібліотечній справі» нагороджена Козицька Тамара Степанівна,
директор

централізованої бібліотечної системи Хмельницької міської територіальної громади.

Голова Хмельницького обласного відділення
ВГО Українська бібліотечна асоціація

Катерина ЧАБАН